

Iran - China

Chamber of Commerce and Industries

اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین

بولتن خبری

اتاق بازرگانی و صنایع
ایران و چین

بولتن خبری اتاق بازرگانی و صنایع ایران و چین

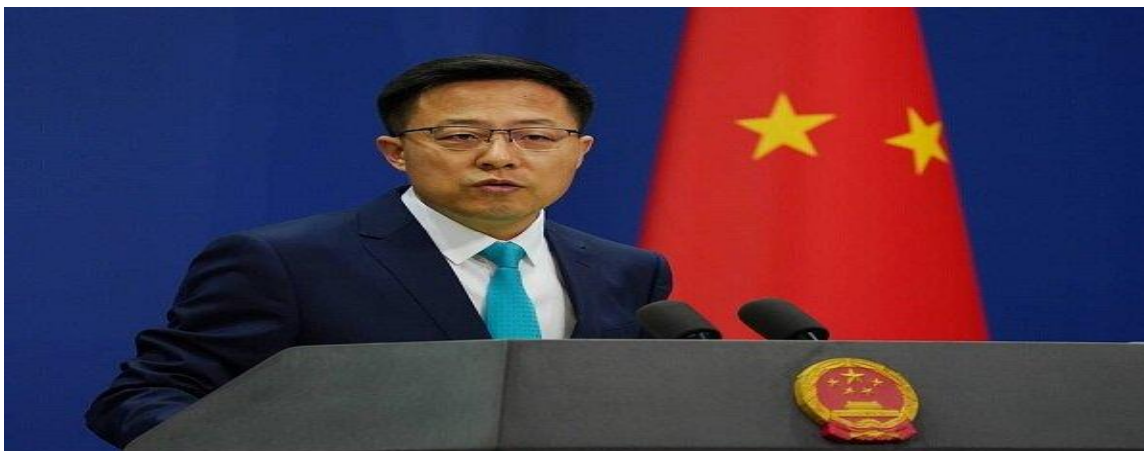
مورخ ۱۵ مهر ۱۴۰۴

فهرست

- ۱- پکن: همکاری با ایران در چارچوب قوانین بین‌المللی و قانونی است
- ۲- افزایش ذخایر ارزی چین در ماه سپتامبر
- ۳- صنعت سبک چین از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۴ به طور مداوم در حال گسترش است
- ۴- پذیرش ۹۰ درصدی پیشنهادات انرژی ایران در شانگهای
- ۵- ادعای وال استریت ژورنال درباره نحوه معاملات تجاری میان ایران و چین
- ۶- طلای سرخ ایران پشت درهای بازار چین
- ۷- آموزه‌های چینی از وابستگی تا خودکفایی و امنیت غذایی
- ۸- تجارت تهاتری، راهکار چین، پاکستان و ایران برای گریز از اثر تحریم‌های ثانویه
- ۹- راه‌اندازی مرکز دیجیتال یوان در شانگهای چین

در واکنش به تحریم شرکت چینی توسط آمریکا؛

پکن: همکاری با ایران در چارچوب قوانین بین‌المللی و قانونی است

سخنگوی وزارت خارجه چین در واکنش به تحریم دیروز یک شرکت چینی توسط آمریکا به بهانه همکاری با تهران تصریح کرد: همکاری با ایران در چارچوب قوانین بین‌المللی و قانونی است.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از «چاینا دیلی»، «ژائو لیجیان (Zhao Lijian)» سخنگوی وزارت خارجه چین امروز چهارشنبه به اقدام وزارت خزانه‌داری آمریکا در تحریم یکی از شرکت‌های این کشور به اتهام همکاری با ایران واکنش نشان داد.

سخنگوی وزارت خارجه چین در این بیانیه از آمریکا خواست تا فوراً تحریم‌های غیرقانونی علیه شرکت‌های چینی را لغو کند.

«ژائو لیجیان» در ادامه تصریح کرد: همکاری با ایران در چارچوب قوانین بین‌المللی منطقی و قانونی است و باید از آن صیانت شود.

این در حالیست که وزارت خزانه‌داری آمریکا دیروز سه‌شنبه یک شرکت مستقر در چین را به بهانه ارتباط با شرکت هواپیمایی ماهان در فهرست تحریم‌های خود قرار داد.

بر اساس اعلام وبگاه وزارت خزانه‌داری آمریکا، دفتر کنترل سرمایه‌های خارجی (OFAC) در این بیانیه اعلام کرد که شرکت Shanghai Saint Logistics مستقر در چین را به بهانه فعالیت به عنوان نماینده فروش شرکت ماهان در فهرست تحریم‌های خود قرار داده است.

بر اساس ادعای وزارت خزانه‌داری آمریکا، شرکت مذکور هفتمین نماینده فروش شرکت ماهان ایر است که در فهرست تحریم‌های این کشور قرار گرفت.

بهانه واهی آمریکا علیه شرکت هواپیمایی ایرانی ماهان مشارکت در انتقال نیرو به سوریه در مبارزه با تروریست‌های مصنوع واشنگتن بوده است.

مهر

افزایش ذخایر ارزی چین در ماه سپتامبر

پکن، ۱۷ اکتبر (شینخوا) -- داده‌های رسمی روز سه‌شنبه نشان داد که ذخایر ارزی چین در پایان ماه سپتامبر به ۳/۳۳۸۷ تریلیون دلار آمریکا رسید که در مقایسه با پایان ماه آگوست، ۱۶/۵ میلیارد دلار آمریکا یا ۰/۵ درصد افزایش یافته است.

اداره کل ارز خارجی چین این افزایش را به تأثیر ترکیبی نرخ ارز و تغییرات قیمت دارایی‌ها نسبت داد.

این اداره اعلام کرد که در ماه سپتامبر، شاخص دلار آمریکا نوسانات خفیفی را تجربه کرد، در حالی که قیمت دارایی‌های مالی جهانی به طور کلی افزایش یافت.

به گفته این اداره، چین با پشتیبانی یک اقتصاد پایدار، همچنان در موقعیت خوبی برای حفظ ثبات کلی ذخایر ارزی خود قرار دارد.

شینخوا

صنعت سبک چین از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۴ به طور مداوم در حال گسترش است

پکن، ۱۷ اکتبر (شینخوا) -- طبق گزارش شورای ملی صنایع سبک چین، در طول دوره چهاردهمین برنامه پنج ساله (۲۰۲۱-۲۰۲۵)، صنعت سبک چین به طور پیوسته گسترش یافته و تولید آن همچنان در حال رشد است.

در سال ۲۰۲۴، چین ۱۴۰ هزار شرکت صنایع سبک با اندازه بیش از اندازه تعیین شده داشت که ۱۷/۹۲ میلیون شغل ایجاد کردند. صادرات این بخش به ۹۲۵/۴ میلیارد دلار آمریکا رسید که ۲۵/۹ درصد از کل ارزش صادرات کشور را تشکیل می‌دهد و برای پنجمین سال متوالی در رتبه اول در بین تمام صنایع قرار دارد.

Zhang Chonghe، رئیس این شورا، گفت: ساختار صنعت سبک چین به طور پیوسته در حال ارتقا است و لوازم خانگی هوشمند، باتری‌های انرژی نو، دوچرخه‌های برقی و سایر بخش‌های نوظهور به سرعت در حال گسترش اند.

چین قصد دارد درآمد عملیاتی صنعت سبک خود را تا سال ۲۰۳۰ به بیش از ۳۰ تریلیون یوان (حدود ۴/۲۲ تریلیون دلار آمریکا) افزایش دهد که نشان‌دهنده نرخ رشد سالانه حداقل ۵ درصد است.

به گفته ژانگ، انتظار می‌رود تعداد آزمایشگاه‌های ملی کلیدی و مراکز تحقیقات مهندسی در این بخش تا سال ۲۰۳۰ از ۳۰۰ عدد فراتر رود، در حالی که پیش‌بینی می‌شود تعداد اختراعات ثبت شده معتبر سالانه به طور متوسط ۱۵ درصد افزایش یابد.

شینخوا

پذیرش ۹۰ درصدی پیشنهادات انرژی ایران در شانگهای

نماینده معاونت برق و انرژی وزارت نیرو در سازمان همکاری شانگهای گفت: بیش از ۹۰ درصد از پیشنهادات جمهوری اسلامی ایران در سند استراتژی توسعه انرژی کشورهای عضو تا سال ۲۰۳۰ پذیرفته شده است که گامی مهم در جهت تقویت جایگاه ایران به عنوان هاب انرژی منطقه به شمار می‌رود.

به گزارش خبرگزاری فارس به نقل از پایگاه اطلاع رسانی وزارت نیرو (پاون)، رضا عفت‌نژاد، نماینده معاونت برق و انرژی وزارت نیرو در سازمان همکاری شانگهای، در تشریح روند تدوین سند استراتژی توسعه انرژی ۲۰۳۰ این سازمان اظهار کرد: پس از عضویت رسمی جمهوری اسلامی ایران در سازمان همکاری شانگهای، معاونت برق و انرژی به عنوان نقطه کانونی همکاری‌های انرژی کشور با این سازمان فعالیت خود را آغاز کرد و از همان ابتدا در فرآیند تدوین سند استراتژی توسعه انرژی کشورهای عضو مشارکتی فعال داشت. وی با اشاره به محتوای این سند افزود: در این سند، موضوعات مهمی مانند سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌های نفت، گاز و برق، اجرای پروژه‌های مشترک انرژی، اتصال شبکه‌های برق، توسعه منابع تجدیدپذیر و کم‌کربن، ارتقای بهره‌وری انرژی و استفاده صلح‌آمیز از فناوری‌های هسته‌ای مورد توجه قرار گرفته است. عفت‌نژاد تصریح کرد: خوشبختانه بیش از ۹۰ درصد از پیشنهادات ارائه شده از سوی جمهوری اسلامی ایران در متن نهایی سند مورد پذیرش اعضای سازمان قرار گرفت که این امر دستاوردی ارزشمند در مسیر تحقق اهداف توسعه پایدار انرژی و تثبیت جایگاه کشور به عنوان محور تبادل و همکاری انرژی در منطقه است. وی ادامه داد: در ادامه این روند، نقشه راه و برنامه اقدام اجرایی سند با مشارکت نمایندگان وزارت نیرو، وزارت نفت، امور خارجه، سازمان انرژی اتمی، ساتبا و مرکز تحول و پیشرفت ریاست جمهوری تدوین شد و در جلسات کارشناسی، پیشنهادات ایران در بخش‌های مختلف از جمله صنعت برق، انرژی‌های تجدیدپذیر، صرفه‌جویی و بهره‌وری مورد بررسی و تأیید نهایی قرار گرفت.

نماینده معاونت برق و انرژی وزارت نیرو خاطرنشان کرد: با وجود محدودیت‌های پروازی و لغو سفر هیأت ایرانی به نشست وزرای سازمان همکاری شانگهای در چین، سرکنسول سفارت ایران در چین با هماهنگی وزارت امور خارجه در نشست حضور یافت و از مواضع جمهوری اسلامی ایران دفاع کرد. در این نشست، برنامه اقدام سند استراتژی توسعه انرژی ۲۰۳۰ و پیش‌نویس نقشه راه اجرایی در هفت بخش اصلی تصویب شد. عفت‌نژاد در پایان تأکید کرد: نهایی شدن این سند که پس از پنج نشست تخصصی مجازی به میزبانی معاونت برق و انرژی وزارت نیرو آماده امضا در نشست سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای در شهریورماه امسال شد، نتیجه تلاش مستمر کارشناسان ایرانی است و بی‌تردید زمینه‌ساز تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و توسعه پایدار بخش انرژی کشور خواهد بود. این گزارش می‌افزاید، رضا عفت‌نژاد و پگاه فلاحی به عنوان نمایندگان وزارت نیرو همگام با نمایندگانی از وزارت نفت، امور خارجه و سازمان انرژی اتمی، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و مرکز تحول و پیشرفت ریاست جمهوری تدوین سند استراتژی توسعه انرژی شانگهای ۲۰۳۰ را بر عهده داشتند.

ادعای وال استریت ژورنال درباره نحوه معاملات تجاری میان ایران و چین

وال استریت ژورنال در گزارشی مدعی شد که چین از طریق یک کانال مالی مخفی، به معاملات تجاری خود با ایران ادامه می دهد.

به گزارش خبرگزاری مهر، روزنامه آمریکائی وال استریت ژورنال در گزارشی ادعا کرد که علیرغم تحریم های ایالات متحده که با هدف دشوار کردن پرداخت پول نفت به ایران وضع شده اند، چین به عنوان بزرگ ترین خریدار نفت ایران، با راهکاری که امکان ادامه خرید نفت خام به ارزش میلیاردها دلار را فراهم می کند، از اقدام خصمانه واشنگتن طفره می رود.

وال استریت ژورنال به استناد گفته مقامات غربی در این خصوص مدعی شد که پکن از مکانیسمی شبیه به تهاتر استفاده می کند؛ نفت خام ایران را با زیرساخت های ساخته شده توسط چین مبادله کرده و از سیستم بانکی جهانی که تحریم ها در آن تأثیر می گذارند رد می شود.

این نوع مبادله و تعامل، روابط اقتصادی میان دو رقیب اصلی واشنگتن را عمیق تر کرده است.

به ادعای این رسانه، برآوردهای رسمی تنها در سال ۲۰۲۴، تا ۸,۴ میلیارد دلار از درآمد نفتی حاصل از این خط لوله مخفی را صرف تأمین مالی پروژه های چین در داخل ایران کرده است. این بخشی از ۴۳ میلیارد دلار صادرات تخمینی از ایران است که تقریباً ۹۰ درصد آن به چین رفته است.

وال استریت ژورنال ادعا کرد: در قلب این سیستم (مکانیسم مخفی) ۲ نهاد چینی وجود دارد: سینوشور، یک بیمه گر اعتبار صادراتی دولتی بزرگ و یک واسطه مالی مخفی به نام چوشین که در هیچ فهرست رسمی از شرکت های مالی چینی دیده نمی شود.

ادعای این رسانه غربی در این خصوص در حالی بیان می شود که وال استریت ژورنال اسناد و مدارک معتبری برای اثبات ادعاهای خود ارائه نکرده است.

مهر

یک مسئول صنفی گفت: در یک ماه گذشته برخی از شرکت‌ها مبادرت به صادرات زعفران باکیفیت نامناسب کرده‌اند. گمرک چین نیز با توجه به عدم استانداردهای لازم این محصولات، محموله را مصادره کرده است.

به گزارش خبرنگار مهر، یکی از محصولات صادراتی ایران زعفران است. بخش کشاورزی با صادرات طلای سرخ در کنار خاویار و پسته ارزآوری خوبی نصیب اقتصاد کشور می‌کند.

پسته ایران بیشتر به اتحادیه اروپا صادر می‌شود و آلمان مصرف‌کننده اصلی آن است. آمریکا، ترکیه و... هم در کنار ایران تولید پسته دارند اما پسته ایرانی به دلیل کیفیت بازار خود را دارد.

یکی از معضلات بازار تجاری کشور برگشت محصولات به دلیل عدم مطابقت با استانداردهای کشورهای مقصد است. سال گذشته به دلیل آلودگی محموله صادراتی ایران به سم آفلاتوکسین، پسته‌ها برگشت خورد.

امسال این تجربه برای زعفران در حال تکرار است. نبود نظارت بر استانداردهای لازم برای محصولات کشاورزی در کلان منجر به خطر افتادن سلامت جامعه و در ادامه خدشه‌دار شدن اعتبار ایران در بازارهای جهانی می‌شود؛ ضمن این که اقتصاد متاثر از این امر، درآمد ارزی خود را از دست می‌دهد.

محمدرضا اردیخانی، عضو صندوق توسعه صادرات زعفران در خصوص عدم ترخیص زعفران صادر شده به چین از گمرک این کشور به خبرنگار مهر، گفت: بخشی از صادرات زعفران ایران به چین است. در یک ماه گذشته برخی از شرکت‌های داخلی مبادرت به صادرات محصولاتی با کیفیت نامناسب و بدون لحاظ کردن استانداردهای کشور مقصد کرده‌اند. گمرک چین نیز با توجه به نمونه‌گیری و عدم تایید استانداردهای آن، محموله را در گمرک تحت بررسی قرار گرفته و فعلاً بلوکه کرده است.

وی با بیان این که چین برای زعفران، استانداردهای سختگیرانه‌ای اعلام کرده تا مجوز ترخیص دهد، ادامه داد: در این راستا سازمان ملی استاندارد و گمرک کشور باید نظارت‌های سختگیرانه‌تری داشته باشند زیرا تکرار این موضوع در چند سال اخیر اعتبار تجاری کشور را خدشه‌دار می‌کند؛ ضمن این که فرصت صادرات را از سایر فعالان این حوزه می‌گیرد.

عضو صندوق توسعه صادرات زعفران با گلایه نسبت به عدم لحاظ کردن استانداردهای تدوین شده در کشور، اظهار کرد: زعفران چون محصول بومی ایران است استانداردهای آن نیز در ایران تدوین و بسط داده شده است. در واقع کشورهای دیگر نیز استانداردهای خود را از مولفه‌ها و شاخص‌های تدوین شده در ایران اخذ کرده‌اند و نباید این گونه باشد که طلای سرخ ایران استانداردهای مبدا خود را نتواند پاس کند.

اردیخانی گفت: این وضعیت نشان می‌دهد که محموله صادراتی در کشور، آزمایش نشده یا به صورت کامل آزمایش نشده است که دچار این مشکل در گمرک کشور مقصد شده است.

این مسئول صنفی تاکید کرد: وقتی محصولی از ایران صادر می‌شود به نام شرکت صادرکننده نبوده؛ بلکه به نام ایران بار به گمرک مقصد تحویل می‌شود.

عضو صندوق توسعه صادرات زعفران با بیان این که سال گذشته همین موضوع در خصوص پسته رخ داد و مسئولان وزارت جهاد کشاورزی ناگزیر شدند به اتحادیه اروپا تعهد دهند، اظهار کرد: چرا این اتفاق دوباره باید برای زعفران تکرار شود؟ تاخیر یک روز محصولات بهتر از این است که مشکلاتی از این دست چندباره تکرار شود.

وی یادآور شد: در حالی که آزمون‌ها و استانداردهای طلای سرخ از تست رنگ تا سایر بخش‌ها، خیلی پیچیده نیست، سختگیری در گمرکات داخل، بسیار کمک‌کننده و راهگشا برای بسط بازارهای بین‌المللی ایران به شمار می‌رود.

اردیخانی در بخشی دیگر از سخنان خود به آمار صادرات طلای سرخ ایران به چین اشاره کرد و گفت: سالانه بین ۳۰ تا ۴۰ تن معادل ۱۰ تا ۱۵ درصد زعفران کشور به چین صادر می‌شود.

این مسئول صنفی تصریح کرد: در راستای توسعه بازارهای تجاری کشور باید اقلامی که ارزآوری بالایی دارند به جای انتخاب تصادفی و نمونه‌گیری بخشی از بسته‌ها، نمونه‌گیری و آزمایش تمام بسته‌ها در دستور کار سازمان‌های متولی قرار گیرد.

به گزارش خبرنگار مهر، برداشت زعفران در کشور آغاز شده و آبان ماه این برداشت به اوج خود می‌رسد.

مهر

حدود ۳۰ سال پیش لستر آر. براون سوال کلیدی «چه کسی چین را تغذیه خواهد کرد» را مطرح کرد. طی این ۳ دهه، دولت چین پیوسته تضمین امنیت غذایی را به عنوان وظیفه مهم سیاسی خود در اولویت قرار داده است.

به گزارش خبرنگار مهر، امروز چین آمار جدیدی از وضعیت امنیت غذایی خود منتشر کرده است. حسین شیرزاد، تحلیلگر توسعه کشاورزی در یادداشتی اختصاصی برای خبرگزاری مهر نوشت، چین در سال ۲۰۲۳ میلادی جمعیتی بالغ بر ۱,۴۱ میلیارد نفر داشت که حدود ۲,۰۸ میلیون نفر کمتر از سال قبل (بدون احتساب هنگ کنگ، ماکائو و تایوان) است. رشد جمعیتی در این کشور در سال ۲۰۲۲ منفی شد. بنابراین رشد جمعیت چین بسیار پایین‌تر از پیش‌بینی‌های قبلی بوده است و روند آشکاری از کاهش جمعیت در سن کار همراه با افزایش نسبت افراد مسن پدیدار شده است که چالش‌های قابل توجهی در زمینه پیری ایجاد می‌کند. این مسئله به ویژه در مناطق روستایی حاد است. نزدیک به ۳۰ سال پیش لستر آر. براون سوال کلیدی «چه کسی چین را تغذیه خواهد کرد» را مطرح کرد. طی این ۳ دهه، دولت چین پیوسته تضمین امنیت غذایی و افزایش توانایی مقاومت در برابر خطرات غذایی را به عنوان وظیفه مهم سیاسی خود در اولویت قرار داده است. از یک سو، به عنوان یکی از پرجمعیت‌ترین کشورهای جهان، توانایی چین در تأمین غذای کافی برای مردم پیامدهای قابل توجهی برای امنیت غذایی جهانی دارد. از سوی دیگر، زمینه سیاسی و فرهنگی منحصر به فرد چین، مقامات سیاسی را به تضمین تأمین مواد غذایی ترغیب می‌کند.

سیاست‌های حفاظتی چین از زمین‌های کشاورزی

در چین، حفاظت از زمین‌های کشاورزی و جلوگیری از تجاوز به حریم شهرها به ویژه اجرای دقیق سیاست‌های حفاظت از زمین‌های کشاورزی برای اطمینان از حفظ زمین‌های قابل کشت کافی برای کشاورزی ضروری است. به عنوان مثال، سیاست «خط قرمز» چین که ۱۲۰ میلیون هکتار زمین کشاورزی را محافظت می‌کند، در حفظ ظرفیت کشاورزی بسیار مهم بوده است. چنین سیاست‌هایی می‌توانند از دست رفتن زمین‌های حاصلخیز به دلیل شهرنشینی و صنعتی شدن را کاهش دهند.

تغییرات سالانه در حجم تولید مواد غذایی چین یک منحنی S شکل را نشان می‌دهد. این منحنی از سال ۱۹۷۸ تا ۱۹۹۵ به تدریج افزایش یافت، از دهه ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۵ راکد ماند و سپس از سال ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۶ رشد پرشتابی را تجربه کرد. تا سال ۲۰۱۶، حجم تولید مواد غذایی چین به تولید پیش‌بینی‌شده دولت یعنی ۶۴۰ میلیون تن تا سال ۲۰۳۰ رسیده بود. با این حال، رشد در ۵ سال (۲۰۱۵-۲۰۲۰) راکد ماند؛ علاوه بر این، نرخ رشد تولید برنج و گندم کمتر از سایر غلات بوده است.

حجم تولید مواد غذایی در سال ۲۰۲۰ به طور قابل توجهی از پیش‌بینی لستر آر. براون که در سال ۱۹۹۵ انجام شده بود، فراتر رفت.

پس از انتخاب ترامپ، حمایت قاطع دولت از کشاورزی در چین برای خودکفایی این کشور بسیار مهم بوده و به امنیت غذایی جهانی کمک می‌کند. طبق داده‌های برنامه جهانی غذا، شاخص گرسنگی چین به عنوان «منطقه آبی» مشابه کشورهای اروپایی و آمریکایی، طبقه‌بندی می‌شود که نشان دهنده درصد بسیار پایین سوءتغذیه در بین عموم مردم است.

امنیت غذایی چین مسئله‌ای فراملی است

امنیت غذایی چین صرفاً یک مسئله ملی نیست؛ بلکه پیامدهای قابل توجهی برای بازارهای جهانی غذا، تجارت و پایداری محیط زیست به دنبال دارد. در سال ۱۹۹۵، لستر آر. براون در اثر برجسته خود با عنوان «چه کسی چین را تغذیه خواهد کرد؟» به پتانسیل یک بحران غذایی قریب‌الوقوع اشاره کرد. تا سال ۲۰۰۴، چین از یک صادرکننده خالص غذا به یک واردکننده خالص تبدیل شده بود و چالش‌های غذایی خود را در کانون توجه جهانی قرار داده بود. از آن زمان، بحث‌های پیرامون تأمین غذای چین تشدید شده است؛ از جمله بحث‌هایی در مورد به اصطلاح «نظریه تهدید غذایی چین» که به بررسی چگونگی تأثیر پویایی امنیت غذایی این کشور بر اقتصاد جهانی و سیستم‌های غذایی می‌پردازد.

از منظر فائو، سازمان خواربار و کشاورزی سازمان ملل متحد ۳ سطح از خودکفایی غذایی تعریف شده است؛ زیر ۸۰ درصد به عنوان کسری غذا، بین ۸۰ تا ۱۲۰ درصد به عنوان خودکفایی غذایی و بالای ۱۲۰ درصد به عنوان کشور دارای مازاد غذا. در این رابطه نرخ خودکفایی غذای چین از ۱۰۱٫۸ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۷۶٫۸ درصد در سال ۲۰۲۰ کاهش یافته است و انتظار می‌رود در صورت عدم انجام اقدامات به موقع، تا سال ۲۰۳۵ این عدد به ۶۵ درصد کاهش خواهد یافت.

موانع خودکفایی چین در تامین امنیت غذایی

افزایش وابستگی به واردات برای اقلام غذایی کلیدی، سناریوی امنیت غذایی چین را تا حد زیادی بدتر کرده است. از دست دادن زمین‌های قابل کشت، بذره‌های کم‌حاصل، هزینه‌های بالاتر تولید داخلی و نگرانی‌های مربوط به ایمنی مواد غذایی برندهای محلی، مصرف‌کنندگان داخلی را به سمت انتخاب اقلام وارداتی سوق داده است.

در نتیجه این امر، چین از سال ۲۰۰۴ با وجود تولید داخلی بالا، به واردکننده خالص مواد غذایی تبدیل شده است.

سیاست پایداری در تولید غلات

چین، پس از حفظ پایداری در تولید کل غلات به بیش از ۶۵۰ میلیون تن برای ۹ سال متوالی، در سال ۲۰۲۴ کل تولید غلات آن برای اولین بار به نقطه عطف جدیدی یعنی ۷۰۰ میلیون تن رسید. عوامل اصلی این افزایش، تولید بالا گندم، برنج و ذرت هستند.

در حال حاضر، عرضه و تقاضای کلی، متعادل است و خودکفایی تا حد زیادی قابل دستیابی است. با این حال، «خودکفایی» یک استاندارد بسیار پایین است و به هیچ وجه معادل «تقاضا» نیست. در واقع، «تقاضا» یک استاندارد بسیار واقع بینانه‌تر است.

در حال حاضر از منظر امنیت غذایی ملی در بهترین دوره تاریخ خود قرار دارد. استراتژی ذخیره غلات، امنیت غذایی را تضمین می‌کند، اما واقعیت اجتناب‌ناپذیر این است که کاستی‌های ساختاری در سیستم عرضه کشاورزی این کشور وجود دارد. جدا از غلات اصلی، بسیاری از محصولات کشاورزی دیگر از جمله غلات، گوشت، سبزیجات و سایر انواع محصولات کشاورزی وجود دارند که برای تأمین تقاضای داخلی نیاز به واردات یا اتکای کامل به واردات دارند.

از آمار تولید محصولات در چین تا واردات آنها

بر اساس داده‌های اداره کل گمرک چین در سال ۲۰۲۴، کل واردات غلات در این سال به ۱۵۷,۵۳ میلیون تن رسید که نسبت به سال قبل ۲,۳ درصد کاهش داشته است. با وجود این، هنوز سومین سال پر واردات در تاریخ این کشور به شمار می‌رود.

پس از سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۳ که واردات از ۱۶۰ میلیون تن فراتر رفت، قابل توجه‌ترین کاهش در واردات سه غله اصلی بود. در سال ۲۰۲۴، واردات گندم چین در مجموع ۱۱,۱۸ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل حدود ۸ درصد کاهش داشت؛ واردات برنج ۱,۶۲۵ میلیون تن بود که حدود ۳۷ درصد کاهش داشت؛ و واردات ذرت به ۱۳,۷۶ میلیون تن رسید که حدود ۴۹ درصد کاهش داشت.

بر اساس تولید ۳ غله اصلی در سال ۲۰۲۴، نرخ خودکفایی برای هر ۳ محصول گندم، برنج و ذرت به بیش از ۹۰ درصد رسیده است. به طور خاص، نرخ خودکفایی برای گندم تقریباً ۹۲,۸ درصد، برای برنج حدود ۹۹,۲ درصد و برای ذرت حدود ۹۵,۵ درصد محقق شده است.

بنابراین، چین در این ۳ غله اساسی تا حد زیادی خودکفا است. با این حال، گذشته از این محصولات اصلی، نرخ خودکفایی برای سایر غلات همچنان پایین است. به عنوان مثال، نرخ خودکفایی برای جو و سورگوم بسیار پایین است و واردات همچنان در حال افزایش است. طبق گزارش اداره کل گمرک چین، در سال ۲۰۲۴، چین ۱۴,۲۴ میلیون تن جو وارد کرد که یک رکورد تاریخی جدید را با افزایش ۲۵,۸ درصدی نسبت به سال گذشته برای خود ثبت کرد.

همچنین در سال ۲۰۲۴، چین ۸,۶۶ میلیون تن سورگوم وارد کرد که افزایش ۶۶ درصدی نسبت به سال گذشته را نشان می‌دهد. از این میزان ۵,۶۸ میلیون تن از ایالات متحده وارد شده که ۶۵,۷ درصد و ۱,۹۵ میلیون تن از استرالیا که ۲۲,۵ درصد و ۱,۰۲ میلیون تن از آرژانتین که ۱۱,۸ درصد را تشکیل می‌دهد. نرخ خودکفایی برای این دو غله به ترتیب ۱۷,۶ درصد و ۱۸,۸ درصد است که نشان می‌دهد وابستگی به واردات برای این گونه‌ها بیش از ۸۰ درصد است.

علاوه بر این، چین با شکاف‌های قابل توجهی در خودکفایی در محصولات کشاورزی مانند لبنیات، پنبه، شکر، دانه‌های روغنی و گوشت مواجه است؛ به این معنی که این کشور همچنان نسبتاً به واردات وابسته است.

داده‌های جامع نشان می‌دهد که نرخ خودکفایی برای محصولات کشاورزی مانند لبنیات، پنبه و شکر نسبتاً بالا است. در سال ۲۰۲۴، تولید محصولات لبنی، پنبه و شکر چین به ترتیب ۲۹,۶۱۸ میلیون تن، ۶,۱۶۴ میلیون تن و ۱۱ میلیون تن بود در حالی که واردات در مجموع برای هر یک از این محصولات به ترتیب ۲,۶۲ میلیون تن، ۲,۶۲ میلیون تن و ۴,۳۵ میلیون تن بود. با در نظر گرفتن عواملی مانند حجم صادرات، نرخ خودکفایی برای این محصولات همگی بالای ۷۰ درصد است. با این حال، این آمار هنوز نشان دهنده شکافی نزدیک به ۳۰ درصدی بوده که به واردات وابسته است.

در میان محصولات کشاورزی وارداتی، دانه‌های روغنی یکی از بزرگترین شکاف‌ها را نشان می‌دهند. دانه‌های روغنی، به ویژه سویا، بالاترین سطح وابستگی خارجی را دارند. چین بزرگترین واردکننده سویا در سطح جهان است که بیش از ۶۰ درصد از تجارت جهانی سویا را به خود اختصاص داده است و همچنین بزرگترین سهم از کل واردات کشاورزی را نیز به خود اختصاص داده است.

در سال ۲۰۲۴، واردات سویای این کشور در مجموع ۱۰۵,۰۳ میلیون تن بود که نسبت به سال گذشته ۶,۵ درصد افزایش یافته و ۶۶ درصد از کل واردات غلات را تشکیل می‌دهد. منابع اصلی واردات سویا، برزیل با ۷۴,۶۵ میلیون تن (۷۱ درصد) و ایالات متحده با ۲۲,۱۳ میلیون تن (۲۱ درصد) بودند. با این حال، در سال ۲۰۲۴، تولید سویای داخلی چین تنها ۱۹ میلیون تن بود که در نتیجه نرخ خودکفایی حدود ۱۵,۲ درصد بود که نشان دهنده وابستگی خارجی بیش از ۸۰ درصدی است.

گذشته از سویا، حجم واردات سایر دانه‌های روغنی رو به کاهش بوده است. چین در درجه اول روغن آفتابگردان را از روسیه و اوکراین، روغن کلزا را از کانادا و اتحادیه اروپا و روغن پالم را از اندونزی و مالزی وارد می‌کند. در سال ۲۰۲۴، چین ۱,۰۹ میلیون تن روغن آفتابگردان وارد کرد که در مقایسه با ۱,۵۲ میلیون تن در سال ۲۰۲۳، ۲۸ درصد کاهش داشته است. حجم واردات روغن کلزا ۱,۸۸ میلیون تن بود که ۲۰ درصد نسبت به ۲,۳۶ میلیون تن در سال ۲۰۲۳ کاهش یافته است. واردات روغن پالم در مجموع ۳,۶۷ میلیون تن بوده است که در مقایسه با ۵,۶۴ میلیون تن در سال ۲۰۲۳، ۳۵ درصد کاهش داشته است.

طبق تجزیه و تحلیل، با در نظر گرفتن عوامل مختلف، وابستگی خارجی به روغن کلزا (شامل واردات روغن خالص و کلزا) ۴۰ درصد است، به این معنی که نرخ خودکفایی تقریباً ۶۰ درصد است. در مورد روغن پالم، مصرف داخلی تقریباً به طور کامل به واردات وابسته است و در نتیجه نرخ خودکفایی بسیار پایینی دارد.

روغن آفتابگردان نیز به دلیل تولید داخلی پایین، نرخ خودکفایی نسبتاً پایینی دارد و بازار آن تا حد زیادی به واردات وابسته است.

در سال ۲۰۲۴، واردات گوشت چین عمدتاً شامل گوشت گاو، مرغ، بره و... بود. تولید ملی گوشت گاو در سال ۲۰۲۴ به ۷,۷۹ میلیون تن رسید، در حالی که کل واردات ۲,۸۷ میلیون تن بود. در نتیجه، نرخ خودکفایی برای گوشت گاو حدود ۷۳ درصد است و تقریباً ۲۷ درصد اختلاف دارد. علاوه بر این، داده‌های دیگر نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۴، چین ۲,۹۱ میلیون تن گوشت گاو و احشا گاو وارد کرده است که ۴۳,۶ درصد از کل واردات گوشت را تشکیل می‌دهد که بیان گر این است، گوشت گاو یکی از انواع گوشتی است که چین نسبتاً به واردات آن وابسته است.

از سوی دیگر، نرخ خودکفایی برای گوشت مرغ، بره و... همگی بالای ۹۰ درصد است، اگرچه هنوز تا حدودی واردات وجود داشته است. در سال ۲۰۲۴، چین ۴۰۵,۰۰۰ تن گوشت مرغ و ۳۶۶,۰۰۰ تن گوشت بره وارد کرده است.

از نظر میوه، چین واردکننده خالص میوه است. در سال ۲۰۲۴، کل واردات میوه چین به ۷,۶۸۷۱ میلیون تن رسید که نسبت به سال قبل ۲,۱۷ درصد افزایش داشته است. ارزش کل واردات به ۱۷,۷۴۶ میلیارد دلار رسید که ۵,۲۵ درصد افزایش داشته است. در میان این میوه‌ها، میوه‌های مرغوب مانند گیلان عمدتاً از شیلی و ژاپن وارد می‌شود. در سال ۲۰۲۴، واردات گیلان چین به ۴۵۱,۰۰۰ تن رسید که نسبت به سال قبل ۲۳ درصد افزایش داشته است.

مهر

تجارت تهاتری، راهکار چین، پاکستان و ایران برای گریز از اثر تحریم‌های ثانویه

تهران-ایرنا- «چندین اقتصاد خاورمیانه و آسیا از جمله چین، پاکستان و ایران برای گریز از اثر تحریم‌های ثانویه به تجارت تهاتری روی آورده‌اند. این شیوه که روزگاری روشی متداول برای دور زدن مبادلات ارزی بود، اکنون بار دیگر در تجارت جهانی احیا شده است.»

به گزارش سیاست خارجی ایرنا، سایت Business Standard در گزارشی با عنوان «از نفت تا پسته: چگونه تجارت تهاتری در حال تغییر شکل تجارت جهانی است» نوشت: جنگ روسیه و اوکراین به‌طور قابل توجهی تجارت جهانی را دگرگون کرده است، به‌طوری‌که مسکو اکنون یکی از کشورهایی است که بیشترین میزان تحریم‌ها را تجربه می‌کند. افزایش تحریم‌های ایالات متحده، اتحادیه اروپا و سایر متحدان، روسیه را وادار کرده است تا نظام چندصدساله مبادله کالا به کالا (تهاتری) را احیا کند.

چندین اقتصاد خاورمیانه و آسیا از جمله چین، پاکستان و ایران برای گریز از اثر تحریم‌های ثانویه به تجارت تهاتری روی آورده‌اند. این شیوه که روزگاری روشی متداول برای دور زدن مبادلات ارزی بود، اکنون بار دیگر در تجارت جهانی احیا شده است. بیابید نگاهی بیندازیم به تأثیر این روند بر هند، کشوری که با تعرفه‌های سنگین ۵۰ درصدی، از جمله جریمه ۲۵ درصدی بر واردات نفت خام روسیه مواجه است و ببینیم کدام کشورها این نظام مبادله را پذیرفته‌اند و چه منافعی از آن می‌برند.

تجارت تهاتری یا پایاپای چیست؟

تجارت تهاتری، مبادله مستقیم کالا یا خدمات در برابر کالا یا خدمات دیگر است، بدون استفاده از پول. این یکی از کهن‌ترین اشکال تجارت است که پیش از پیدایش ارزهای رسمی مورد استفاده قرار می‌گرفت. برای نمونه، کشاورزی که گندم خود را با کوزه‌ای از سفالگر معاوضه کند یا خیاطی که در ازای مبللمان نجار، لباس بدوزد.

با این حال، در دوران مدرن اهمیت این نظام به دلیل نوسان ارزش کالاها و تغییر مداوم نیازهای کشورهای کاهش یافت. هرچند تجارت تهاتری به‌طور کامل از میان نرفت، اما در مقیاس کوچک‌تری ادامه داشت، تا این‌که به نظر می‌رسد امروز دوباره در حال گسترش است.

احیای نظام تهاتری در روسیه

به گزارش رویترز، روسیه چندین معامله تهاتری با چین انجام داده است. از جمله این معاملات می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: خودرو در برابر گندم: شرکای چینی با یوان خودرو خریدند؛ شرکای روسی با روبل گندم خریدند و سپس گندم را با خودرو معاوضه کردند.

دانه‌ی کتان در برابر کالا: دانه‌های کتان روسیه با کالاهای چینی از جمله لوازم خانگی و مصالح ساختمانی مبادله شدند.

فلزات در برابر ماشین‌آلات: فلزات روسی در ازای ماشین‌آلات به چین تحویل داده شدند.

خدمات در برابر مواد خام: خدمات چینی با مواد خام روسی مبادله شد.

آلومینیوم در برابر خدمات: یک واردکننده روسی با استفاده از آلومینیوم، هزینه خدمات شرکت چینی را پرداخت کرد.

نگرانی‌های ارزی

تحریم‌هایی نظیر قطع ارتباط بانک‌های روسی با سامانه سوئیفت در سال ۲۰۲۲ و هشدارهای آمریکا به بانک‌های چینی، ترس از تحریم‌های ثانویه را افزایش داده‌اند.

به گزارش رویترز، بانک‌های چینی برای پرهیز از تحریم شدن خودشان، از پذیرش پرداخت‌های روسی خودداری می‌کنند. همین مسئله باعث رشد مبادلات تهاتری شده است، چرا که این نوع تراکنش‌ها دشوارتر قابل ردیابی‌اند. در سال ۲۰۲۴، وزارت اقتصاد روسیه حتی راهنمایی درباره استفاده از نظام تهاتری برای دور زدن تحریم‌ها منتشر کرد و پیشنهاد ایجاد یک پلتفرم تجاری ویژه برای مبادلات تهاتری را داد.

کشورهایی که به تجارت تهاتری روی آورده‌اند

علاوه بر روسیه، کشورهایی مانند ایران، چین و پاکستان نیز برای دوری از تحریم‌ها، الگوهای مشابهی را در پیش گرفته‌اند. طبق گزارش بلومبرگ، کشورهایی که تحت تحریم‌های سنگین قرار دارند، مانند ایران، روسیه و ونزوئلا، به‌طور فزاینده‌ای به مبادله مستقیم کالا با کالا متکی شده‌اند تا بتوانند تجارت خود را حفظ کنند.

نمونه‌هایی از معاملات تهاتری (۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵)

۱. خودرو در برابر مس و روی (چین – ایران): شرکت‌های چری اتومبیل و تونگلینگ نان‌فروس (از چین) و شرکت مدیران خودرو (از ایران) توافق کردند قطعات خودروهای چینی را در برابر مس، روی و گاه بادام‌هندی ایرانی مبادله کنند تا از پرداخت‌های دلاری و تحریم‌های آمریکا دور بمانند.

۲. قطعات خودرو در برابر پسته (چین – ایران): پکن حدود دو میلیون دلار قطعات خودرو به ایران فرستاد و در ازای آن پسته دریافت کرد.

۳. چای در برابر نفت (سريلانکا – ایران): سريلانکا بدهی خود بابت واردات نفت از ایران را با صادرات چای سيلان تسویه کرد. ارزش این معامله حدود ۲۵۰ میلیون دلار برآورد شده است.

۴. نفت خام در برابر تجهیزات پالایش (ونزوئلا – ایران): دو کشور توافق کردند نفت خام ونزوئلا را با میعانات و تجهیزات پالایشگاهی ایران معاوضه کنند تا نیازهای انرژی متقابل خود را در شرایط تحریم برآورده سازند.

افزایش نقش پاکستان

گسترش حضور پاکستان در نظام تهاتری می‌تواند تهدیدی برای صادرات هند باشد. در ژوئن سال جاری، تنش‌های رو به افزایش میان ایران و اسرائیل، صادرات برنج باسماتی هند را مختل کرد. پاکستان به سرعت وارد عمل شد و با ایران توافقی برای مبادله برنج در برابر نفت، مس و برق امضا کرد.

در سال ۲۰۲۳، دولت پاکستان مجوز تجارت تهاتری با افغانستان، ایران و روسیه را صادر کرد تا مبادله مستقیم کالاهایی از جمله نفت و گاز انجام شود و فشار بر ذخایر ارزی رو به کاهش این کشور کاهش یابد.

اوایل همین ماه، نشریه عرب نیوز گزارش داد که پاکستان اصلاحاتی را در چارچوب تجارت تهاتری با افغانستان، ایران و روسیه تصویب کرده تا مبادلات مستقیم بین بنگاه‌ها (B2B) روان‌تر انجام شود. این توافقات به پاکستان کمک می‌کند ذخایر دلاری خود را حفظ کرده و واردات ضروری را تامین کند.

آیا نظام تهاتری می‌تواند به دور زدن تحریم‌ها کمک کند؟

هرچند تجارت تهاتری راه‌حلی بی‌نقص نیست، اما به کشورهایی مانند روسیه کمک کرده است تا در شرایط تحریم‌های سنگین، اقتصاد خود را سرپا نگه دارند. همچنین، این نظام به شرکای تجاری روسیه امکان داده است که نفت خام، فلزات و سایر کالاهای ضروری را با تخفیف قابل توجهی خریداری کنند. با این حال، کشورهای غربی این مبادلات را به‌دقت زیر نظر دارند و در تلاش‌اند از دور زدن تحریم‌ها جلوگیری کنند.

اقدامات کشورهای غربی

کشورهای غربی از نزدیک تلاش‌های روسیه برای فرار از تحریم‌ها را رصد می‌کنند. برای مقابله با این روند، اتحادیه اروپا، ایالات متحده، بریتانیا و ژاپن «فهرست مشترک کالاهای دارای اولویت بالا (CHPL)» را ایجاد کرده‌اند، فهرستی از کالاهایی که روسیه برای تأمین نیازهای جنگی خود به دنبال آن‌هاست. در حال حاضر، این فهرست شامل ۵۰ دسته از کالاهاست که با استفاده از کدهای استاندارد تجارت جهانی (HS Code) شناسایی شده‌اند و روسیه در تلاش برای دستیابی به آن‌هاست.

دولت بریتانیا در اطلاعیه‌ای در تاریخ ۴ اوت اعلام کرد که روسیه همچنان از طریق کشورهای ثالث، کالاهای نظامی و دوکاربردی غربی را به دست می‌آورد. این کشور به شرکت‌ها هشدار داد هنگام تجارت با کشورهایی مانند ارمنستان، چین، هند، امارات متحده عربی و ویتنام احتیاط کنند.

ایرنا

راه‌اندازی مرکز دیجیتال یوان در شانگهای چین

بانک مرکزی چین از مرکز دیجیتال یوان به عنوان بخشی از تلاش‌ها برای گسترش دسترسی به این ارز و کاهش وابستگی به دلار آمریکا رونمایی کرد.

مرکز عملیات دیجیتال یوان شانگهای، شامل پلتفرم‌هایی برای پرداخت‌های فرامرزی، خدمات بلاک‌چین و مدیریت دارایی‌های دیجیتال است.

پان گونگ‌شنگ، رئیس بانک مرکزی چین، این ابتکار را یکی از هشت اقدام برای پیشبرد بین‌المللی شدن یوان در چارچوب پولی «چندقطبی» اعلام کرد.

لو لی، معاون رئیس بانک مرکزی تایید کرد که زیرساخت‌های مالی اولیه برای یوان دیجیتال در حال حاضر عملیاتی است. مرکز شانگهای، ارتباطات بین سیستم‌های مالی داخلی چین و شبکه‌های بین‌المللی را تقویت کرده و از جریان‌های تجارت و سرمایه‌گذاری حمایت می‌کند.

@cri_persian_china